

برنامه ریزی راهبردی ساماندهی سکونتگاه‌های غیر رسمی مطالعه موردی: شهر شیروان

- ۱- عزت اله مافی - دانشیار گروه جغرافیا و برنامه ریزی شهری - دانشگاه آزاد اسلامی - واحد شیروان
  - ۲- محمد معتمدی - استادیار گروه جغرافیا و برنامه ریزی شهری - دانشگاه آزاد اسلامی - واحد شیروان
  - ۳- فاطمه رئوف - دانشجوی کارشناسی ارشد جغرافیا و برنامه ریزی شهری - دانشگاه آزاد اسلامی - واحد شیروان
- ۱- شیروان - دانشگاه آزاد اسلامی شیروان گروه جغرافیا و برنامه ریزی شهری
۲- شیروان - دانشگاه آزاد اسلامی شیروان گروه جغرافیا و برنامه ریزی شهری
۳- شیروان - دانشگاه آزاد اسلامی شیروان - گروه جغرافیا و برنامه ریزی شهری - raouf.fateme92@gmail.com - ۹۱۵۱۸۸۷۹۲۲

چکیده

حاشیه نشینی به عنوان عدم تعادل فضایی توزیع جمعیت، مشکلات متعددی را برای کشور به وجود آورده است. این پدیده در بعضی از جوامع، معلول کشش طبیعی قطب‌های صنعتی، شغلی، رفاهی، و اداری است و در بعضی دیگر از جوامع، بیکاری و فقر عامل آن است. نوشتار حاضر ضمن بررسی اسکان غیر رسمی به ارائه راهبرد هایی به منظور ساماندهی و توانمندسازی آن پرداخته است که با تصویب ستاد شهرستان در تاریخ ۱۳۹۱/۵/۱ محلات زمین‌های کشوری، سه یک آب، ۲۰ متری هاشمی و محله فلسطین به عنوان محلات حاشیه نشین این شهر معرفی شدند. در این مقاله پس از بررسی وضعیت محلات مورد مطالعه از طریق پرسش نامه که جامعه نمونه شامل ۴ محله فوق الذکر بودند و جمعیت این محلات در مجموع ۱۴۸۷۶ نفر بودند در ادامه جهت تعیین حجم نمونه از فرمول کوکران ۲۶۰ نفر بدست آمده است. نتایج پژوهش حاضر نشان می دهد، بعد بالای خانوار، درصد بی سواد، تراکم جمعیتی بالا، میزان پایین امنیت، فرهنگ غالب فقر و جمعیت بالای مهاجران غیر شهری، مشکلاتی را در محلات مورد مطالعه به وجود آورده است. به طور کلی میزان پایداری در تمامی متغیرهای انتخاب شده بسیار پایین است و همچنین با توجه به راهبردهای بازآفرینی ارائه شده با استفاده از مدل سوات، این نتیجه به دست می آید که تأکید این راهبردها باید بر راهبردهای تدافعی باشد.

واژه‌های کلیدی: حاشیه‌نشینی، برنامه‌ریزی راهبردی، توانمندسازی، تکنیک سوات، شهر شیروان